

Thüringen'de Müslüman defin törenleri

Dini usuller – Yasal çerçeve koşulları –
Uygulama olanakları

K nyeye

Yayınacı

Thüringen Eyaleti G  , Adalet ve Tüketicinin Korunması
Bakanlığı bünyesinde Uyum, G   ve M ltebilirler Komiserliđi
(TMMJV)

Werner-Seelenbinder-Stra e 5
99096 Erfurt

Tel.: +49 361 573511-700

Faks:+49 361 573511-699

Yazı i leri
Isabel R  ner

bimf@tmmjv.thüringen.de

Dizgi ve tasarım
Reklam ajansı Kleine Arche GmbH, Erfurt

Kapak fotođrafı
Anja Flaig

Durum
Erfurt, November 2024

„Geceleri keskin bakışlı olan gözleriyle gündüz kör olan baykuş, ışığın gizemini keşfedemez. Sizler de aynı şekilde ölümün gizemine karşı körsünüz; onu görebilmeniz için kalplerinizi kocaman açmalısınız ki, yaşam içinize dolsun. Çünkü yaşam ve ölüm, ikisi de birdir, aynı nehir ve deniz gibi.“

(Khalil Gibran'ın "der Prophet" adlı kitabından)

Lübnanlı şair ve filozof Khalil Gibran'ın, ölüm hakkında sorulan soruya "der Prophet" adını verdiği eserinde peygamberin ağızından verdiği cevap budur.

Hiç şüphesiz ki, neredeyse hiçbir şey ölümün olduğu kadar yaşama ait değildir ve hal böyleyken birçok cevaplanmamış soru ve belirsizlikle ilişkilidir. Bu nedenle akrabaların ve sevilen insanların uğurlanmasında metanet ve güvene sahip olmamız önemlidir. Defin usulleri ve mezarlıklar bunun için bir ortam sunuyor.

Benim isteğim, Thüringen'de yaşayan tüm insanların, bu özellikle zor yaşam döneminde de kendilerini burada evde hissedebilmeleridir. Herkes, yasal olarak mümkün olduğu ölçüde, vefat edenlerini kendilerinin aşına oldukları bir şekilde uğurlayabilir ve anabilir.

İslâmiyet'i kabul eden insanların sayısı Thüringen'de geçtiğimiz yıllarda artmıştır. Birçoğu yurtdışından gelerek yerleşmiştir ve defin ve matemin diğer biçimlerine aşınadır. Thüringen'deki bazı mezarlıklar daha şimdiden bu ihtiyacın hakkını vermek için iyi yollar bulmuşlardır.

Bir ölüm vakasında, mesleklerinin görevi gereği, örneğin mezarlık idaresi olarak veya defin hizmetleriyle ya da ailelerin arkadaşları olarak da Müslüman ailelere eşlik eden insanların desteğini ben burada özellikle değerli buluyorum. Bu kitapçık, göreviniz gereği sizlere ve tüm şahsen alâkalı olanlara ithaf edilmektedir. Kitapçık, Thüringen'de akrabalarını defnedebilmek için Müslümanlara geleneklerini de göz önünde bulundurarak hangi olanakların sunulduğunu göstermeyi amaçlamaktadır.

Bu noktada, Erfurt Katolik Piskoposluğunun İslâmi komiseri olarak yıllarca İslâmi topluluklar ve idare arasında arabuluculuk yapan ve bugüne kadar – artık emekli olarak – Müslüman insanlarla ilgili meselelerde katkıda bulunan Sayın Hubertus Staudacher'e bilhassa müteşekkirim.

Mirjam Kruppa

Thüringen Hür Eyaleti'nin Uyum,
Göç ve Mülteciler Komiseri

Thüringen’de Müslüman cenaze törenleri

Defin hakkı Almanya’da federal bazda düzenlenmektedir. Thüringen eyaletinde Thüringen Defin Yasası (ThürBestG) uygulanmaktadır. Her mezarlığın ayrıca kendine ait mezarlık tüzüğü veya yönetmeliği bulunur.

Müslüman cenazesinin defin usulleri Thüringen’de alışagelmış cenaze defin hizmetlerinden farklı olan bazı özellikler öngörmektedir.

Bölgesel kökenlerine ve ait olduğu mezhebe bağlı olarak, dini adetler bireysel noktalarda farklılık gösterebilir. Bunlar genellikle Kuran’dan ve Hz. Muhammed (Sünnet) geleneğinden türetilmiştir.

Ölen kişiler için neyin önemli olduğuna saygıdan dolayı, yasal olarak mümkün olduğu ölçüde defin isteklerine rıza gösterilebilir. Gittikçe daha fazla mezarlık idareleri, diğerlerinden ayrılmış İslami mezarlık alanlarının düzenlenmesi vasıtasıyla bunu yapmaktadır (bu yerler kitapçığın son çift sayfasında listelenmiştir). Bu nedenle, kurumlar, pek çok kadın ve erkek Müslüman’ın, vefat eden yakınlarının doğrudan farklı bir inanca sahip olanların yanına defnedilmemesi arzusunu yerine getirmektedir.

Merhum Müslümanlar, prensip olarak açıkça İslami mezarlık alanı olduğu belli olmayan yerlere defnedilebilmektedir. Burada, örneğin mezar yönünün düzenlenmesi gibi Müslüman dini adetlerinin, hangi ölçüde göz önünde bulundurulabileceği bireysel olarak incelenmelidir.

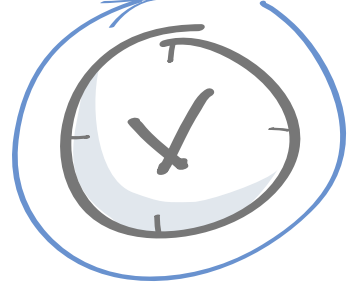
Her durumda, cenazenin hazırlanmasında Müslüman bir cemaatin dahil olması sağlanmalıdır. Müslüman cemaatlere genel bir bakış “„Thüringen Eyaletindeki Göçmen Organizasyonları – Birlikte Yaşamın Köprüleri” (“Migrantinnen- und Migrantenorganisationen in Thüringen – Brücken des Zusammenlebens”) broşüründe bulunmaktadır (sipariş vermek ve indirmek için, www.bimf.thueringen.de)

Aşağıda, Müslüman cenazesi defin usullerinin belirli adımları belirtilmekte ve bunların Thüringen’de uygulanması olanakları gösterilmektedir.

24 saat içinde defin

Müslüman geleneğine göre cenaze vefattan sonra bir gün içinde gömülmelidir.

Hukuki çerçeve

Thüringen Defin Yasası'na (ThürBestG) göre, ölüm zamanı ile cenazenin gömülmesi arasında en az 48 saat geçmesi gerekir.

Thüringen'de uygulama olanakları

Mümkün olabilecek en erken şekilde bir defin için çaba gösterilerek sağlık müdürlüğüne buna ilişkin bir başvuruda bulunulabilir, ancak bir günlük süreye uyma talebi yine de nadiren karşılanabilir.

Ebedi Huzur Hakkı

Defin sonsuza dek kullanılacak bakir bir mezar yerinde ve diğer inançlara sahip olan merhumlarla birlikte olmayacak şekilde gerçekleştirilmelidir.

Hukuki çerçeve

Mezar kullanma hakkı, lüzumu halinde uzatılabilecek zamansal sınırlı bir kira ilişkisidir. Mezar alanları belirlidir ve sınırlıdır.

Thüringen'de uygulama olanakları

Thüringen'deki mezar alanları sınırlı olduğundan, bu talep dikkate alınamamaktadır.

Cenazenin yıkanması

Naaşın sabun ve su ile ibadet kurallarına uygun olarak temizlenmesi genellikle, merhum veya merhume ile aynı cinsiyetteki Müslüman kişiler tarafından yapılır (ancak özellikle eşler ve çocuklar söz konusu ise istisnalar mevcuttur). Akabinde naaş beyaz renkli keten bir kefeneye sarılır.

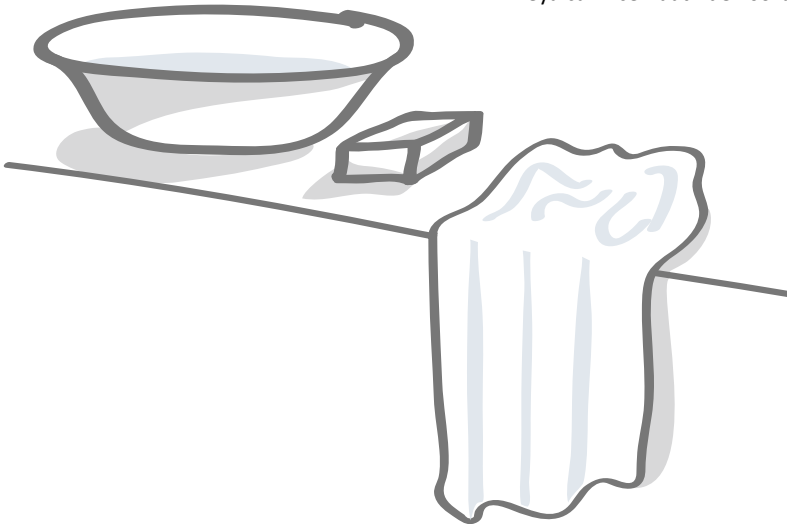
Hukuki çerçeve

Yıkama işlemi esas itibarıyla Sağlık Müdürlüğü'nün buna ilişkin izni vermesi koşuluyla mümkündür.

Thüringen'de uygulama olanakları

Bu noktada yıkama için münasip ve lâayık bir yer sağlamak zor olabilir. Suyun değiştirilebilir olması veya akma deliğinin bulunması şarttır.

Vefatın evde vuku bulması durumunda, yıkama evde gerçekleştirilebilir. Diğer olanaklar ise hastaneden, cenaze levazımatçısından, mezarlık idaresinden veya cami cemaatinden sorulmalıdır.

Cenaze namazı

Cenaze namazı, adet üzere defnetmeden kısa bir süre önce yakında bulunan bir camide veya mezarlıkta, açık havada gerçekleşir. Bunun için genelde akrabalar ve din kardeşleri saf tutmaya davet edilir. Yas tutan topluluk Mekke (Kible) yönünde imamın arkasına dizilirler. Tabut enine olarak imamın önünde durur.

Hukuki çerçeve

Esas itibariyle yasal düzenlemelerle herhangi bir çelişki yoktur. Defin öncesinde benzer matem törenleri Almanya'da geleneksel-dir. Bunun için genelde mezarlıktaki törensel yerler veya diğer lâyük etkinlik yerleri kullanılır.

Thüringen'de uygulama olanakları

Yerel cami temsilcileri ve yerel mezarlık idaresi ile istişare yapılması gereklidir.

Cenaze alayı

Naaş, akrabaları ve arkadaşları tarafından son saygı göstergesi olarak mezara taşınır ve aşağıya indirilir.

Hukuki çerçeve

Esas itibariyle yasal düzenlemelerle herhangi bir çelişki yoktur.

Thüringen'de uygulama olanakları

Buna ilişkin tam sürecin mezarlık idaresi ile önceden konuşulması ve örneğin sigorta sorularının açıklığa kavuşturulması tavsiye edilir.

Mezara koyma (Defin)

Cenaze tabutsuz olarak ve sadece bir kefene sarılı vaziyette topraktan bir mezara defnedilir. Mezarın kapatılması sırasında yüzün toprakla kaplanmaması amacıyla naaş, eğer mümkünse, mezar çukurunda yanal bir nişe yerleştirilir. Bu sırada beden sağ tarafına yatık vaziyette olarak ve yüzü de Mekke (Kible) yönüne bakacak şekilde hizalanır.

Hukuki çerçeve

Yasa mevzuatı çerçevesi esas itibariyle tabutsuz bir define müsaade etmektedir (Thüringen Defin Yasası Madde 23 Fıkra 1 Cümle 1). Bunun için ön koşul, yerel sağlık müdürlüğünün de muvafakat etmesidir. Bununla birlikte, Thüringen'deki çoğu belediye mezarlığı tüzüğü, tabut içinde bir defini kural haline getirmiştir.

Mezarlarda genellikle niş yoktur. Yön hizaları mezarlık tüzüğünde veya yönetmeliğinde düzenlenir.

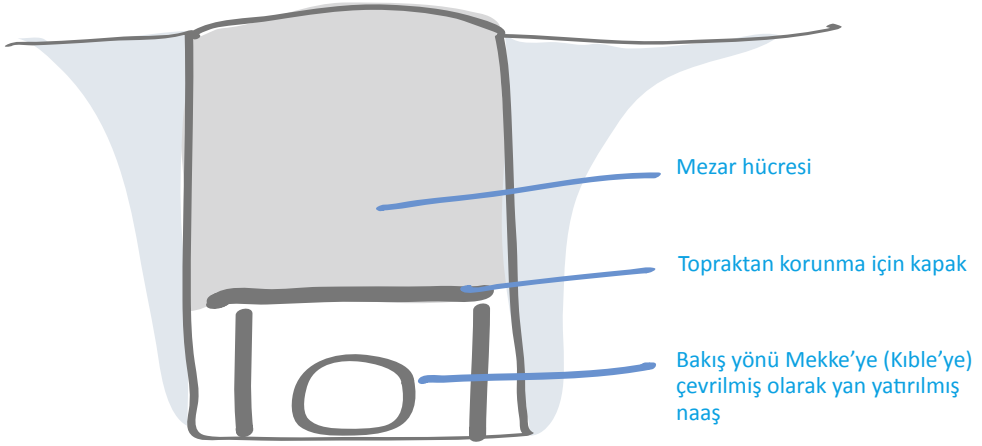
Thüringen'de uygulama olanakları

Tabutsuz bir definin mümkün olmaması durumunda, orta yol olarak tabut kapağı tamamen kapatılmayabilir. Bununla yüzün toprakla kaplanması da önlenir.

Bazı mezarlıklar, yerel sağlık dairesinin herhangi bir itirazı olmadığı sürece, tabutsuz bir define müsaade etmektedir.

Müslüman mezarları genellikle Mekke (Kible) yönüne bakacak şekilde hizalanır.

Bireysel mezarlarda, Mekke (Kible) yönüne mümkün olduğu kadarıyla yakın olacak şekilde hizalama çabası görülen alternatif yatırma şekilleri bulunabilir.

Mezar bakımı

İslami mezarlar kültürel ve dini geçmişlerine göre farklı şekillerde tasarlanmış ve basit bir mezar taşı ile donatılmıştır. Yeşillendirme ve ağaçlandırma mümkündür.

Hukuki çerçeve

Mezarlık yönetmeliği genellikle tasarıma ilişkin düzenleyici açıklamalar içerir (mezar taşları, yeşillendirme ve ağaçlandırma vb.).

Thüringen'de uygulama olanakları

Mezarın bulunduğu yerin bakımı akrabalar veya Müslüman cemaat ile mahallinde koordine edilmelidir.

Özel anma geleneklerini, örneğin bilgi panoları aracılığıyla açıklamak düşünülebilir.

Thüringen'de Müslüman mezar alanları

Thüringen eyaletinde artık aşağıdaki şehir ve kasabalar bir Müslüman mezarlık alanı bulunduruyor:

- Eisenach
- Erfurt
- Gera
- Jena
- Mühlhausen
- Nordhausen
- Sonneberg
- Weimar

Bu liste şu anki durumu gösteriyor. Başka belediyeler halihazırda Müslüman mezarlık alanlarının kurulmasını incelemekte veya planlamaktadır. Mezar alanları genellikle belediye sınırları dahilinde ikamet ederken vefat eden kişilere ayrılmıştır.

Farklı mezhepler için müşterek mezar alanı

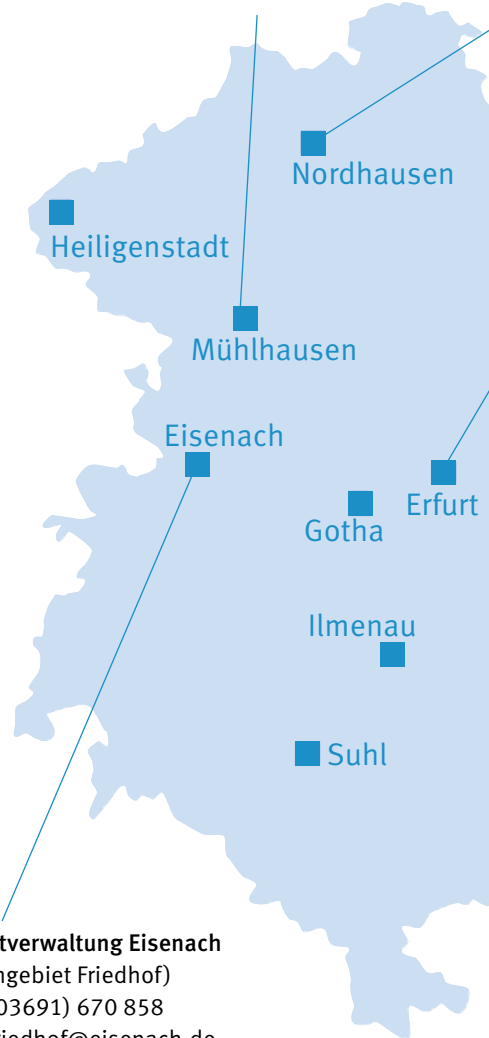
Thüringen'de, İslâmî mezheplere (Sünni ve Şii) göre ayrılmış mezar alanları yoktur.

Ailede Müslüman ve gayrimüslim dini mensubiyeti olan yakınlar için belediye mezarlık alanlarında bir aile mezarı veya ayrı olarak bir defin olasılığı bulunmaktadır.

Stadtverwaltung Mühlhausen
(Friedhofsverwaltung)

☎ (03601) 452535/36

@gruen-verkehrsflaechen@muehlhausen.de

Stadtverwaltung Eisenach
(Fachgebiet Friedhof)

☎ (03691) 670 858

@friedhof@eisenach.de

Stadtverwaltung Nordhausen

(Friedhofsverwaltung)

☎ (03631) 479 110

@ friedhof@nordhausen.de

Stadtverwaltung Erfurt

(Friedhofs- und Bestattungswesen)

☎ (0361) 6555 731

@ hauptfriedhof.gartenamt@erfurt.de

Stadtverwaltung Weimar

(Friedhof)

☎ (03643) 762 740

@ friedhof@stadtweimar.de

Kommunalservice Jena

(Städtische Friedhöfe)

☎ (03641) 4989 400

@ friedhof@jena.de

Stadtverwaltung Gera

(Friedhofsamt)

☎ (0365) 8333840

@ stadtgruen@gera.de

Stadtverwaltung Sonneberg

(Friedhofswesen)

☎ (03675) 4291-84/86

@ friedhofswesen@stadt-son.de

